

KEN FOLLETT

STÂLPII PĂMÂNTULUI

Traducere din limba engleză
ANDREEA IOANA ȘELER

editura rao

PROLOG

1123

Băieții veneau devreme la locul execuției.

Era încă întuneric când primii trei sau patru dintre ei se furișară din colibe, mișcându-se la fel de silențios ca niște pisici, cu ghetele lor de fetru. Un înveliș subțire de zăpadă acoperea orașul ca un strat nou de vopsea, iar ei schițau primii pași care întinau suprafața pură. Își croiră drum printre cocioabele îngrămadite de lemn, pe străzile pline de noroi înghețat, și ajunseră în piață, unde spânzurătoarea aștepta.

Băieții desconsiderau tot ceea ce prețuiau bătrânii. Disprețuiau frumusețea și își băteau joc de bunătate. Izbucneau în hohote de râs la vederea unui invalid, iar dacă vedeau un animal rănit, îl ucideau aruncând cu pietre în el. Se lăudau cu rănilor și își purtau cicatricile cu mândrie, rezervându-și admirația pentru mutilare: un băiat cu un deget lipsă le-ar fi putut fi rege. Iubeau violența; ar fi alergat kilometri întregi pentru a fi martori la o vărsare de sânge și nu ar fi lipsit pentru nimic în lume de la o execuție.

Unul dintre băieți urină la piciorul spânzurătorii. Un altul urcă treptele, își apăsă degetele mari în carnea gâtului și se prăbuși, schimonosindu-și chipul într-o parodie sinistră a strangulării: ceilalți chiuiră admirativ, iar în piață își făcură apariția în fugă doi câini, lătrând. Un băiețel foarte mic începu să muște grăbit dintr-un măr, iar unul dintre cei mai mari îl lovi cu pumnul în nas și îi luă mărul. Băiețelul își exprimă frustrarea aruncând o piatră ascuțită în direcția unui câine, făcându-l să plece urlând spre casă. Apoi, se treziră că nu mai aveau nimic de făcut, așa că se ghemuiră cu toții pe caldarâmul din portalul bisericii mari, așteptând să se întâmple ceva.

În spatele obloanelor caselor de lemn și de piatră din jur – căminele meșteșugarilor și negustorilor înstăriți – pâlpâiau flăcările lumânărilor, în timp ce bucătăresele și ucenicii aprindeau focurile, încălzeau apă și preparau terciul de

ovăz. Culoarea cerului se schimbă din negru în cenușiu. Orașenii prinseră să iasă, aplecându-se, pe ușile joase, înfוליți în pelerine grele de lână, lucrate grosolan, și porniră tremurând către râu pentru a lua apă.

Curând, câțiva bărbați – grăjdari, muncitori și ucenici – își făcură apariția în piață. Îi alungară pe băieți din portalul bisericii cu scatoalce și cu lovituri de picioare, după care se sprijiniră de arcadele de piatră sculptată, scărpînându-se, scuipând pe jos și discutând, cu o siguranță studiată, despre moartea prin spânzurare. Dacă era norocos, spunea unul, i se va rupe gâtul imediat ce avea să cadă, o moarte rapidă și lipsită de dureri; dar, dacă nu se întâmpla așa, avea să atârne acolo, înroșindu-se la față, cu gura deschizându-i-se și închizându-i-se precum cea a unui pește scos din apă, până ce avea să moară strangulat; altul zise că o astfel de moarte durează cam cât îi trebuie unui bărbat să meargă pe jos un kilometru și jumătate; iar un al treilea spuse că putea să fie chiar mai rău decât atât, că văzuse odată cum, până să moară, unuia i se lungise gâtul cam cu o treime de metru.

În partea opusă a pieței se formase un grup de bătrâne, cât mai departe posibil de tineri, care, altfel, ar fi putut să le adreseze cuvinte vulgare bunicilor lor. Bătrânele se trezeau întotdeauna devreme, chiar dacă nu mai aveau bebeluși și copii de care să se ocupe; și erau primele care-și aprindeau focurile și-și curătau căminele. Conducătoarea lor unanim recunoscută, voinica văduvă Brewster li se alătură, rostogolind un butoi cu bere la fel de ușor cum un copil rostogolea un cerc. Înainte de a putea desface capacul, fu înconjurată de un grup măricel de clienți care așteptau cu carafe și cu ciubere.

Aprodul *sheriff*-ului deschise poarta principală, lăsându-i să intre pe țărani care locuiau în suburbie, în casele cu acoperiș oblic construite chiar lângă zidul cetății. Unii aduceau ouă, lapte și unt proaspăt pentru a le vinde, unii veneau să cumpere bere sau pâine, iar alții rămaseră pur și simplu în piață, așteptând execuția.

Din când în când, oamenii își înălțau capetele, ca niște vrăbii grijulii, și priveau către castelul aflat pe culmea dealului de lângă oraș. Zăreau fumul care se ridica molcom din coșul bucătăriei și, din când în când, pâlparea unei torțe din spatele ferestrelor înguste și ascuțite ale fortăreței. Apoi, cam în același timp în care, probabil, soarele începea să răsară în spatele stratului gros de nori cenușii, porțile masive de lemn se deschiseră și în piață își făcu apariția un grup mic de bărbați. Primul era *sheriff*-ul, călare pe un frumos gonaci negru, iar în urma sa venea o căruță trasă de un bou în care se afla, legat, prizonierul. În spatele căruței mergeau călare trei bărbați, și, deși de la distanță nu li se puteau distinge chipurile, hainele lor arătau că era vorba despre un cavaler, un preot și un călugăr. Procesiunea era încheiată de doi ostași.

Cu toții fuseseră, cu o zi înainte, la tribunalul comitatului, ținut în naosul bisericii. Preotul îl prinsese pe hoț în flagrant; călugărul recunoscuse potirul de argint ca aparținând mănăstirii; cavalerul era stăpânul hoțului și îl identificase ca fiind fugar; iar *sheriff*-ul îl condamnase la moarte.

În timp ce aceștia coborau încet dealul, restul locuitorilor orașului se adunară în jurul spânzurătorii. Printre cei din urmă sosiți se aflau cetățenii de frunte: măcelarul, brutarul, doi tăbăcari, doi fierari, cuțitarul și cel care făcea săgeți, toți fiind însoțiți de nevestele lor.

Starea de spirit a mulțimii era ciudată. În mod normal, oamenilor le plăceau execuțiile. De obicei, prizonierul era un hoț, iar ei urau hoții cu toată pasiunea celor care muncesc din greu pentru lucrurile lor. Dar hoțul acesta era diferit. Nimeni nu știa cine era și de unde venea. Nu furase de la ei, ci de la o mănăstire aflată la treizeci de kilometri. Și furase un potir incrustat cu pietre prețioase, un obiect de o valoare atât de mare, încât era aproape imposibil de vândut – ceea ce nu era același lucru cu furatul unei bucăți de șuncă, a unui cuțit nou sau a unei cingători bune, o pierdere care ar fi putut afecta pe cineva. Nu puteau urî un om care comisesse un delict atât de lipsit de finalitate. La intrarea prizonierului în piață, se auziră câteva strigăte de batjocură și huiduiri, dar aceste insulte erau de-a dreptul apatice, singurele dovezi de entuziasm disprețuitor venind din partea băieților.

Puțini orașeni fuseseră la judecată, pentru că zilele de judecată nu erau zile de sărbătoare și toți trebuiau să-și câștige existența, așa că acum îl vedeau pentru prima dată pe hoț. Era destul de tânăr, între douăzeci și treizeci de ani, de înălțime și statură medii, dar, altfel, avea o înfățișare bizară. Pielea era la fel de albă ca zăpada de pe acoperișuri, ochi bulbucați de un verde uimitor de aprins, iar părul lui avea culoarea morcovului curățat. Servitoarele îl considerau urât; bătrânelor le era milă de el; iar băieții se puseră pe râs până nu se mai putură ține pe picioare.

Sheriff-ul era destul de cunoscut, dar ceilalți trei bărbați care hotărâseră soarta cruntă a hoțului erau străini. Cavalerul, un bărbat corpulent cu păr galben, reprezenta, în mod clar, o persoană destul de importantă, pentru că avea un cal de război, un animal uriaș care costa cât câștiga un dulgher în zece ani. Călugărul era mult mai în vârstă, probabil cincizeci de ani sau chiar mai mult, un bărbat înalt și slab care stătea cocoșat în șa, ca și cum viața n-ar fi fost pentru el altceva decât o povară istovitoare. Cel mai remarcabil era însă preotul, un tânăr cu un nas ascuțit și cu păr lins, negru, care purta o robă neagră și călărea un armăsar roib. Arunca în jur priviri agere, rău prevestitoare, ca o pisică neagră care simțea mirosul unui cuib de șoricea.

Un băiat ținti cu atenție și îl scuipă pe condamnat. Se orientase bine și îl nimeri pe prizonier chiar între ochi. Acesta mârâi un blestem și se aruncă în

direcția celui care-l scuipase, dar fu oprit de frânghiile cu care fusese legat de părțile laterale ale căruței. Incidentul nu avea nimic deosebit, cu excepția faptului că prizonierul vorbea în franceza normandă, limba stăpânilor. Era de viță nobilă? Sau pur și simplu se afla departe de casă? Nimeni nu știa.

Căruța se opri lângă eșafodul pe care fusese înălțată spânzurătoarea. Aprodul *sheriff*-ului urcă lângă condamnat cu ștreangul în mână. Prizonierul începu să se zbată. Băieții aclamau – ar fi fost dezamăgiți dacă acesta ar fi rămas calm. Mișcările prizonierului erau stânjenite de frânghiile care-i legau încheieturile și gleznele, dar își mișca agitat capul, ferindu-se de laț. După câteva clipe, aprodul – un bărbat imens – făcu un pas înapoi și îl lovi cu pumnul în abdomen. Prizonierul se încovoie, rămase fără suflare, iar aprodul îi trecu ștreangul peste gât, strângând nodul. Apoi sări în spate și trase bine de frânghie, legându-i celălalt capăt de un cârlig aflat la baza spânzurătorii.

Acesta era momentul decisiv. Dacă prizonierul se zbătea acum, nu obținea decât o moarte mai grabnică.

Oștenii dezlegară gleznele condamnatului și îl lăsară în picioare, în căruță, cu mâinile legate la spate. În mulțime se lăsă tăcerea.

De obicei, momentul acesta era însoțit de o anumită agitație: mama condamnatului făcea o criză de isterie, soția scotea un cuțit, pornind către platformă într-o ultimă încercare disperată de a-l salva. Uneori, prizonierul îl invoca pe Dumnezeu, cerându-i iertare, sau profera blesteme înfiorătoare la adresa călăilor săi. Soldații se poziționaseră de-o parte și de alta a eșafodului, gata să intervină.

Acesta fu momentul în care condamnatul începu să cânte.

Avea o voce înaltă, de tenor, de o mare puritate. Cuvintele erau franțuzești, dar chiar și cei care nu înțelegeau limba își puteau da seama, din melodia tânguitoare, că era un cântec trist, plin de regrete.

O ciocârlie, prinsă în lațul unui vânător,

Cântă mai dulce ca oricând,

De parc-acel cânt, înălțându-se în zbor,

Ar rupe lațul, pe ea eliberând.

În timp ce cânta, privea fix o persoană din mulțime. Treptat, în jurul acesteia se formă un gol, și toți își îndreptară privirile către ea.

Era o fată de circa cincisprezece ani. Când își ațintiră ochii asupra ei, se minunară cu toții cum de nu o observaseră înainte. Aceasta avea părul lung, castaniu-închis, des și bogat, despărțit pe fruntea înaltă într-un loc numit de oamenii vremii piscul-diavolului. Avea trăsături regulate și o gură senzuală, cu

buze pline. Bătrânele băgară de seamă talia ei îngroșată și sânii grei, traseră concluzia că era însărcinată și presupuseră că prizonierul era tatăl copilului nenăscut. Dar toți ceilalți nu observară nimic altceva decât ochii ei. Ar fi putut să treacă drept drăguță, dar avea niște ochi cufundați în orbite, cu o privire intensă, de o culoare uimitoare, aurie, atât de luminoși și de pătrunzători, încât atunci când te privea aveai impresia că ți se uita direct în suflet, și-ți fereai privirile, speriat că ți-ar putea descoperi secretele. Era îmbrăcată în zdrențe, iar pe obrazii ei catifeleți curgeau lacrimi.

Conducătorul căruței îi aruncă o privire aprodului, indicându-i că aștepta ordinul acestuia. Aprodul se uită la *sheriff*, așteptând încuviințarea din cap. Nerăbdător, tânărul preot cu aer sinistru îl înghionti pe *sheriff*, dar acesta nu-l băgă în seamă. Îl lăsă pe hoț să cânte în continuare. Întreaga adunare stătea în așteptare, în timp ce vocea încântătoare a tânărului urât ținea moartea la distanță.

În amurg, vânătorul prada și-a luat
Iar ciocârlia și-a pierdut liberul zbor.
Și păsări, și oameni, toți vor muri cândva
Însă cântecul e în veci nemuritor.

Când tânărul se opri din cântat, *sheriff*-ul îi aruncă o privire aprodului și dădu aprobator din cap. Aprodul strigă „Hăi!” și lovi spinarea boului cu un capăt de sfoară. Căruțașul pocni din bici în același timp. Boul porni înainte, prizonierul aflat în picioare se clătină, boul trase căruța mai departe, iar condamnatul căzu în gol. Frânghia se strânse, iar gâtul hoțului se rupse cu un sunet sec.

Se auzi un țipăt, iar toți cei de față își îndreptară privirile către fată.

Nu aceasta țipase, ci soția cuțitarului, aflată lângă ea. Totuși, fata fusese pricina țipătului. Se lăsase în genunchi în fața spânzurătorii, cu brațele întinse în față, poziția adoptată de cei care rosteau un blestem. Oamenii se traseră de lângă ea, cuprinși de teamă: toată lumea știa că blestemele celor care fuseseră nedreptățiți se dovedeau extrem de eficiente, iar toți bănuiau că ceva nu era chiar în regulă în privința execuției aceleia. Băieții erau îngroziți.

Fata își aținti ochii ei aurii, hipnotici asupra celor trei străini, cavalerul, călugărul și preotul; apoi își rosti blestemul, pronunțând cuvinte teribile pe un ton răsunător:

– Vă blestem să aveți parte de boală și de jelanie, de foame și de durere; casele voastre să fie mistuite de foc, iar copiii să vă moară spânzurați; dușmanii să vă prospere, iar voi să îmbătrâniți triști și plini de regrete, să muriți în mizerie și agonie...

În vreme ce rostea aceste ultime cuvinte, fata băgă mâna într-o traistă aflată lângă ea și scoase un cocoșel viu. În cealaltă mână, ca prin minune, îi apărură un cuțit și, dintr-o singură mișcare, tăie capul păsării.

Pe când sângele încă țâșnea din gâtul retezat, fata aruncă orăntania decapitată în direcția preotului cu părul negru. Nu-l ajunsese, dar picături de sânge se-mproșcară spre acesta, și spre călugărul și cavalerul aflați lângă el. Cei trei se dădură înapoi, îngrețoșați, dar fură atinși de picăturile de sânge, care le pătară fețele și veșmintele.

Fata se întoarse și o rupse la fugă.

Mulțimea se despărți în fața ei și se închise după trecerea ei. Timp de câteva momente, în piață se instală haosul. Într-un târziu, *sheriff*-ul reuși să capete atenția oștenilor și le spuse plin de mânie să plece în urmărirea fetei. Aceștia începură să-și croiască drum prin mulțime, împingând fără milă bărbații, femeile și copiii care le stăteau în cale, dar fata se făcuse nevăzută în numai câteva clipite și, deși *sheriff*-ul avea să o caute, știa deja că nu avea să o găsească.

Sheriff-ul întoarse spatele mulțimii, plin de dezgust. Cavalerul, călugărul și preotul nu urmăriseră goana oștenilor plecați pe urmele fetei. Ei încă mai priveau fix spânzurătoarea. *Sheriff*-ul le urmări privirile. Hoțul mort atârna acolo, iar chipul său palid căpătase deja o nuanță vineție, în timp ce dedesubtul cadavrului, care se legăna ușor, cocoșul decapitat, dar nu mort, se zbătea, trasând cercuri neregulate pe zăpada plină de sânge.

CAPITOLUL I

PARTEA ÎNTÂI

Între-o sală largă, în podul 1135-1136, așezat de un izvoare lăptos și
cald, Tom construisese o casă.

Fereștii aveau douăzeci și doi de metri și se deschideau ușor. Cei doi zidari pe
care Tom i-a văzut în timp ce se afla în bătaie, soarele strălucind în
fereastra din față, tocmai în timp ce erau în mijlocul unei lucrări de
reparații, blocuri de piatră. Fiecare din ei, Tom, Alfred, amesteca mortarul, numărând
la voce țările în vreme ce puneau mâinile pe o scândură. De asemenea, alături de
femeia sa și un dulgher care clăpărea alături o bară de fier cu o vâșcă.

Alfred avea paisprezece ani și era mic, se făcea că Tom, Tom se dovedea că nu
era mai înalt decât mulțimea bărbatilor, iar Alfred nu avea decât cu cinci
centimetri mai puțin decât el, și era în creștere. Femeia, semănând foarte bine
mamei, avea părul roșu deschis și ochi verzi, cu buze maronii. Dulgherul apu-
sese să alătureze o pereche foarte frumoasă. Principala diferență dintre ei era că
Tom avea o barbă castanie, alungită, în timp ce Alfred nu avea decât un puș-
căruș, blond. Și părul de pe capul lui Alfred era castaniu, cândva, aceeași culoare, în
junetea Tom era dragă. Acum că Alfred devenea bărbat, Tom își dorea să fie mai
mult în muncă pe care o făcea, pentru că avea nevoie de înălțime dacă era să devină
pădurar, ca și tatăl său, dar, demandată, Alfred părca puțin și depășa de
principiile zidăriei.

Când avea să fie gata, casa arăta, urma să fie cea mai frumoasă locuință sală
de douăzeci și doi metri. Partea următoare urma să fie un beci, bătă, mare, pe care avea să-l
folosească drept spațiu de depozitare, cu tavanul în formă de arcadă, astfel
încât să nu se ardă. Sala unde urmasii a locui oamenii avea să fie din, intrarea
de la dreapta pe o ușă extensibilă, fiind înalt, locul avea să fie gata de lucru
și ușor de apărat. Lăpt de pește va arăta în ochi, pentru a evoca răsunet.
Locuința reprezenta o inovație, Tom nu știa decât o dată o casă cu un etaj, dar

CAPITOLUL 1

I

Într-o vale largă, la poalele unui deal lin, alături de un izvor limpede și repede, Tom construia o casă.

Pereții aveau deja un metru și se înălțau cu repeziciune. Cei doi zidari pe care-i tocmise Tom lucrau cu sârg în bătaia soarelui, mistriile lor formând un cor – hârșt, hârșt, toc, toc –, în timp ce muncitorul cu cârca asuda sub greutatea marilor blocuri de piatră. Fiul lui Tom, Alfred, amesteca mortarul, numărând cu voce tare în vreme ce punea nisip pe o scândură. De asemenea, alături de Tom se afla și un dulgher care cioplea atent o bârnă de fag cu o teslă.

Alfred avea paisprezece ani și era înalt, la fel ca Tom. Tom se dovedea cu un cap mai înalt decât majoritatea bărbaiților, iar Alfred nu avea decât cu câțiva centimetri mai puțin decât el, și era în creștere. Mai mult, semănau foarte bine: amândoi aveau păr șaten-deschis și ochi verzi cu irizații maronii. Oamenii spuneau că alcătuiau o pereche foarte chipeșă. Principala diferență dintre ei era că Tom avea o barbă castanie, cârlionțată, în timp ce Alfred nu avea decât un pufuleț fin, blond. Și părul de pe capul lui Alfred avusese, cândva, aceeași culoare, își amintea Tom cu drag. Acum că Alfred devenea bărbat, Tom își dorea să fie mai atent la munca pe care o făcea, pentru că avea multe de învățat dacă era să devină constructor, ca și tatăl său; dar, deocamdată, Alfred părea plictisit și depășit de principiile zidăriei.

Când avea să fie gata, casa aceasta urma să fie cea mai falnică locuință cale de mulți kilometri. Parterul urma să fie un beci boltit, mare, pe care aveau să-l folosească drept spațiu de depozitare, cu tavanul în formă de arcadă, astfel încât să nu ia foc. Sala unde urmau a locui oameni avea să fie sus, intrarea făcându-se printr-o scară exterioară; fiind înalt, locul avea să fie greu de atacat și ușor de apărat. Lipit de perete va exista un coș, pentru a evacua fumul. Aceasta reprezenta o inovație: Tom nu văzuse decât o dată o casă cu coș, dar i

se păruse o idee atât de bună, încât era hotărât să o copieze și el. La un capăt al casei, deasupra sălii, avea să fie un dormitor mic, pentru că așa cereau în ziua de astăzi fiicele conților – ele erau prea rafinate pentru a dormi în sală cu bărbaii, cu servitoarele și cu câinii de vânătoare. Bucătăria urma să fie o clădire separată, pentru că, mai devreme sau mai târziu, orice bucătărie lua foc; nu exista altă soluție decât să o construiești departe de celelalte acareturi și să te mulțumești cu a avea mereu mâncarea doar călduță.

Tom făcea intrarea casei. Stâlpii îi va rotunji pentru a semăna cu niște coloane – un element de eleganță pentru nobila pereche de tineri căsătoriți care urmau să locuiască aici. Cu ochii pe șablonul mare de lemn pe care-l folosea drept model, Tom își puse dalta de fier oblic pe piatră și bătu ușurel cu ciocanul mare de lemn. De pe suprafață căzu o ploaie de așchii, lăsând-o un pic mai rotundă. Repetă operațiunea. La fel de neted ca la o catedrală.

Lucrase odată la o catedrală – la cea din Exeter. La început, tratase munca de acolo ca pe orice altă slujbă. Se înfuriase și se supărase atunci când zidarul-șef îi spusese că nu se ridica la înălțimea standardelor: știa că era mai atent decât majoritatea zidarilor. Dar apoi își dăduse seama că zidurile unei catedrale nu trebuiau să fie numai bune, ci *perfecte*. Asta pentru că biserica îi era închinată lui Dumnezeu și pentru că era o clădire atât de mare, încât o înclinare cât de mică a pereților, o variație oarecare a unghiurilor s-ar fi putut dovedi fatală pentru întreaga structură. Resentimentele lui Tom se transformaseră în fascinație. Combinația dintre un proiect uluitor de ambițios și o atenție nepregetată la detalii îi deschisese ochii în ceea ce privea adevăratul miracol al meșteșugului său. Învățase de la maestrul său din Exeter importanța proporțiilor, valoarea simbolică a anumitor nume și formulele aproape magice care trebuiau folosite pentru a afla lățimea corectă a unui zid sau unghiul unei trepte dintr-o scară în spirală. Era captivat de lucruri de genul acesta. Era surprins atunci când afla că multor zidari li se păreau de neînțeles.

După un timp, Tom ajunsese mâna dreaptă a zidarului-șef, și atunci începuse să vadă defectele acestuia. Omul respectiv era un meșter extrem de priceput, dar un organizator incompetent. Era într-un totu depășit de probleme cum ar fi obținerea cantității exacte de piatră necesară pentru a ține pasul cu zidarii, controlarea fierarilor, astfel încât aceștia să facă uneltele de care aveau nevoie, stingerea varului și cernerea nisipului pentru cei care amestecau mortarul, tăierea copacilor pentru dulgheri și obținerea de suficienți bani de la adunarea de canonici pentru a plăti pentru toate cele.

Dacă Tom ar fi rămas la Exeter până ce zidarul-șef ar fi murit, ar fi devenit el însuși șef; dar canonicii rămăseseră fără bani – parțial din cauza proastei administrări a zidarului-șef –, iar meșterii trebuiseră să plece și să-și caute de

lucru în altă parte. Lui Tom i se oferise postul de constructor al castelanului din Exeter, pentru a repara și a îmbunătăți fortificațiile cetății. Ar fi fost o slujbă pentru toată viața, dacă nu interveneau eventuale accidente. Dar Tom o refuzase, pentru că voia să construiască o altă catedrală.

Soția lui, Agnes, nu înțelesese niciodată hotărârea lui. Ar fi putut avea o casă bună de piatră, servitori, propriile grajduri și carne pe masă în fiecare seară; nu-și iertase niciodată soțul pentru că refuzase această ocazie. Nu putea pricepe cât de mult era el atras de construirea unei alte catedrale: complexitatea imensă a organizării, provocarea intelectuală pe care o reprezentau calculele, dimensiunea propriu-zisă a zidurilor, extraordinara frumusețe și grandoare a clădirii terminate. Odată ce gustase din vraja aceasta, Tom nu mai găsea mulțumire în nimic altceva.

Toate acestea se întâmplaseră în urmă cu zece ani. De atunci, nu rămăseseră în niciun loc pentru prea multă vreme. Proiecta un capitol nou pentru o mănăstire, lucra un an, doi la vreun castel sau construia câte o casă pentru vreun negustor bogat; dar, imediat ce strângea niște bani, pleca, cu soția și copiii, și lua calea pribegiei, căutând altă catedrală.

Își ridică privirea de la banc și o văzu pe Agnes, care stătea la marginea șantierului, ținând un coș cu mâncare într-o mână și o carafă mare de bere sprijinită pe celălalt sold. Venise ora prânzului. O privi cu afecțiune. Nimeni nu ar spune despre ea că era drăguță, dar avea un chip plin de forță: o frunte largă, ochi mari, căprui, nasul drept, un maxilar puternic. Părul ei negru, sărmos, era pieptănat cu cărare pe mijloc și strâns la spate. Era perechea lui Tom.

Agnes le turnă bere lui Tom și lui Alfred. Rămaseră acolo câteva clipe, cei doi bărbați înalți și femeia puternică bând bere din cămile de lemn; apoi, din câmpul de grâu se ivi sărind cel de-al patrulea membru al familiei: Martha, care avea șapte ani și era la fel de frumușică precum o narcisă, dar o narcisă căreia îi lipsea o petală, pentru că doi dintre dințișorii de lapte îi căzuseră și cei noi nu crescuseră încă. O zbughi către Tom, îi sărută barba plină de praf și îl rugă să-i dea o înghițitură din berea lui. Acesta îi îmbrățișă trupușorul osos.

– Nu bea prea multă, că altfel o să te adunăm de prin șanțuri, spuse el.

Fetița începu să meargă împleticit, prefăcându-se beată.

Se așezară cu toții pe o grămadă de lemne. Agnes îi întinse lui Tom o bucată de pâine de grâu, o felie groasă de șuncă fiartă și o ceapă mică. Acesta luă o mușcătură din carne și prinse a curăța ceapa. Agnes le dădu mâncare și copiilor, după care începu la rându-i să mănânce. „Poate că a fost un gest iresponsabil, își spunea Tom, să refuz slujba aia plicticoasă din Exeter și să plec în căutarea unei catedrale pe care să o construiesc; dar întotdeauna am reușit să le asigur hrana, în ciuda nesăbuiinței mele.”

Își scoase cuțitul cu care mânca din buzunarul din față al șorțului său de piele, tăie o felie din ceapă și o mestecă împreună cu o bucățică de pâine. O simțea dulce și usturată în gură.

– Am rămas iarăși grea, îi spuse Agnes.

Tom se opri din mestecat și o privi fix. Fu cuprins de un val de încântare. Neștiind ce să spună, se mulțumi să-i zâmbească prostește. După câteva momente, soția sa se îmbujoră și rosti:

– Nu e o surpriză *chiar* așa de mare.

Tom o îmbrățișă.

– Ei, ei, spuse el, zâmbind în continuare de plăcere. Un bebeluș care să mă tragă de barbă. Și eu care am crezut că următorul care va face asta va fi al lui Alfred.

– Nu te grăbi cu bucuria, îl preveni Agnes. Aduce ghinion să numești un copil înainte de a se naște.

Tom dădu din cap, în semn de încuviințare. Agnes pierduse mai multe sarcini și născuse un copil mort, și mai fusese încă o fetiță, Matilda, care nu trăise decât doi ani.

– Mi-ar plăcea un băiat, totuși, spuse el. Acum că Alfred s-a făcut atât de mare. Când ți se împlinește sorocul?

– După Crăciun.

Tom începu să calculeze. Scheletul casei urma să fie gata până la primul îngheț, apoi piatra va trebui acoperită cu paie pentru a o proteja pe timpul iernii. Zidarii aveau să-și petreacă lunile reci cioplinind piatră pentru ferestre, bolte, cadrul ușilor și șemineu, în timp ce dulgherii făceau scânduri pentru podele, uși și obloane, iar Tom construia schelăria pentru lucrările de la etaj. Apoi, în primăvară, vor face bolta beciului, vor pune podelele în sala de deasupra acestuia și vor ridica acoperișul. Slujba aceasta avea să-i hrănească familia până la Rusalii, moment la care bebelușul ar urma să aibă șase luni. Apoi vor pleca mai departe.

– Bun, spuse el mulțumit. E bine.

Puse în gură o altă felie de ceapă.

– Sunt prea bătrână să mai fac copii, spuse Agnes. Acesta trebuie să fie ultimul.

Tom se gândi la vorbele ei. Nu era sigur câți ani avea soția lui, dar o mulțime de femei făceau copii la vârsta ei. Cu toate acestea, era adevărat că, cu cât îmbătrâneau, cu atât sufereau mai mult, iar bebelușii nu se arătau la fel de puternici. Fără nicio îndoială, avea dreptate. „Dar cum se va asigura că nu va mai rămâne iarăși grea?” se întrebă el. Apoi își dădu seama cum, și i se mai duse din buna dispoziție.

– S-ar putea să primesc o slujbă bună, într-un oraș, spuse el, încercând să o îmbuneze. O catedrală sau un palat. Și-atunci am putea avea o casă mare, cu podele de lemn, și o servitoare care să te ajute cu copilul.

Fața femeii căpătă o expresie dură.

– S-ar putea, rosti ea pe un ton sceptic.

Nu-i plăcea să audă de catedrale. Pe chipul ei se citea că, dacă Tom n-ar fi lucrat niciodată la o catedrală, acum ar fi putut să locuiască într-o casă de oraș, având economii pe care să le-ngroape sub șemineu și nicio grijă pe lume.

Tom își feri privirea și mai mușcă o dată din șuncă. Aveau ceva de sărbătorit, dar nu erau în armonie. Se simțea dezamăgit. Mestecă o vreme carnea tare, după care auzi tropotul unui cal care se apropia. Își înălță capul pentru a auzi mai bine. Călărețul venea printre copaci, dinspre drum, luând-o pe scurtătura și evitând să intre în sat.

Câteva clipe mai târziu, un bărbat tânăr, călare pe un ponei, urcă la trap până în dreptul lor și descălecă. Arăta ca un scutier, un fel de ucenic într-ale cavaleriei.

– Sosește stăpânul vostru, spuse el.

Tom se ridică.

– Te referi la lordul Percy?

Percy Hamleigh era unul dintre cei mai importanți oameni din țară. Era proprietarul văii aceleia și al multor altora, el fiind cel care plătea pentru casa care se construia.

– Fiul lui, spuse scutierul.

– Tânărul William.

Fiul lui Percy, William, avea să locuiască în casă după nunta sa. Era logodit cu domnița Aliena, fata contelui de Shiring.

– Chiar el, spuse scutierul. Și e furios nevoie mare.

Lui Tom i se făcu inima cât un purice. Chiar și în circumstanțele cele mai bune, era dificil să discuți cu proprietarul unei case aflate în construcție. Cu un proprietar înfuriat, lucrul se putea dovedi imposibil.

– De ce e furios?

– Mireasa lui l-a respins.

– Fata contelui? întrebă Tom, surprins. Simți un junghi de frică: tocmai ce se gândea cât de sigur era viitorul lui. Credeam că s-au înțeles să facă nunta.

– Ca și noi toți... Cu excepția domniței Aliena, se pare, spuse scutierul. Din momentul în care l-a cunoscut, a declarat că nu s-ar căsători cu el pentru nimic în lume.

Cuprins de îngrijorare, Tom se încruntă. Nu-și dorea deloc ca spusele tânărului să fie adevărate.

– Dar, din câte țin eu minte, băiatul nu arată rău deloc.

Agnes interveni:

– De parcă ar conta în vreun fel, în poziția în care este. Dacă fiicelor de conți li s-ar permite să se mărite cu cine le-ar plăcea, am fi conduși cu toții de menestreli hoinari și tâlhari cu ochii negri.

- Și poate că se va răzgândi, spuse Tom, plin de speranță.
 - O s-o facă, dacă-i pune mamă-sa o nuiă de fag pe spinare, zise Agnes.
 - Mama ei a murit, spuse scutierul.
- Agnes dădu din cap, în semn că pricepuse.
- Așa se explică de ce nu cunoaște mersul vieții. Dar nu înțeleg de ce nu o poate sili tatăl ei.
 - Se pare că i-a promis odată că nu o va mărita cu cineva pe care ea să-l urască, răspunse scutierul.
 - Un legământ prostesc! exclamă Tom, furios. Cum se poate lega astfel un om puternic de toanele unei fete? Căsătoria ei ar putea afecta alianțele militare, finanțele domeniului... chiar și construcția acestei case.
 - Are un frate, așa că nu e *chiar atât* de important cu cine se căsătorește, zise scutierul.
 - Chiar și așa...
 - Iar contele este un om inflexibil, continuă scutierul. Nu-și va călca legământul, chiar dacă a fost făcut față de un copil. Cel puțin, așa se spune, mai zise tânărul, ridicând din umeri.
- Tom privi zidurile joase ale clădirii care prindea formă. Își dădu seama, cutremurându-se, că nu strânsese încă suficienți bani pentru a asigura traiul familiei pe parcursul iernii.
- Poate că flăcăul va găsi altă fată care să împartă casa asta cu el. Are o întreagă țară la dispoziție ca să aleagă.
 - Hristoase, cred că el e! spuse Alfred, cu o voce spartă, de adolescent.
- Urmărindu-i privirea, toți cei prezenți se uitară peste câmp. Dinspre sat venea un cal în galop, stârnind un nor de praf și țărână pe cărare. Exclamația lui Alfred fusese pricinuită, în egală măsură, de dimensiunile și de viteza calului: era un animal uriaș. Tom mai văzuse și înainte astfel de bidivii, dar probabil că nu și Alfred. Era un cal de luptă, cu greabănul până la bărbia unui om și cu un spate lat. Asemenea cai de luptă nu erau de origine din Anglia, ci erau aduși de peste mare și costau foarte mult.
- Tom își puse restul de pâine în buzunarul șorțului, apoi miji ochii, pentru a se feri de lumina prea puternică, și privi peste câmp. Calul avea urechile date pe spate și nările dilatate, dar i se păru că ținea capul ridicat, ceea ce însemna că nu era complet scăpat de sub control. Suficient de stăpân pe el, pe măsură ce se apropia, călărețul se lăsa ușor pe spate, trăgând de frâie, iar imensul animal păru să încetinească un pic. De-acum, Tom simțea sub tălpi bufnetul copitelor care făceau pământul să vibreze. O căută din priviri pe Martha, gândindu-se să o ia în brațe și să o ferească din calea pericolului. Și Agnes se gândea la același lucru. Dar Martha se făcuse nevăzută.